

Βρυξέλλες, 6 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

13632/23

LIMITE

JAI 1237
COPEN 337
RELEX 1115
IPCR 59
COJUR 49

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Προεδρία

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 6458/23, 9315/23

Θέμα: Δικαστικές απαντήσεις και η καταπολέμηση της αιμωρησίας όσον αφορά εγκλήματα που διαπράττονται σε σχέση με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας
– Πορεία των εργασιών

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες σημείωμα της Προεδρίας σχετικά με το ανωτέρω θέμα.

Δικαστικές απαντήσεις και η καταπολέμηση της ατιμωρησίας όσον αφορά εγκλήματα που διαπράττονται σε σχέση με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας – Πορεία των εργασιών

Η ισπανική Προεδρία ανησυχεί βαθύτατα για τις βαθιές επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Σύμφωνα με την πορεία που καθόρισαν οι προηγούμενες Προεδρίες, η ισπανική Προεδρία θα ήθελε να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τις τελευταίες πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την καταπολέμηση της ατιμωρησίας, εστιάζοντας στις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν μετά το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων στις 8 και 9 Ιουνίου 2023.

Κατά τη σύνοδό του στις 29 και 30 Ιουνίου 2023, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε ότι η ΕΕ παραμένει σταθερά προσηλωμένη στη διασφάλιση της πλήρους λογοδοσίας της Ρωσίας για τον επιθετικό της πόλεμο κατά της Ουκρανίας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρέτισε την πρόοδο όσον αφορά τη δημιουργία του διεθνούς κέντρου για τη δίωξη του εγκλήματος της επίθεσης κατά της Ουκρανίας (ICPA). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποτίμησε τις προσπάθειες σύστασης δικαστηρίου για τη δίωξη του εγκλήματος του επιθετικού πολέμου κατά της Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Core Group, και ζήτησε να συνεχιστούν οι εργασίες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε επίσης ικανοποίηση για τη δημιουργία, από το Συμβούλιο της Ευρώπης, του μητρώου ζημιών που προκλήθηκαν από την επιθετικότητα της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας και ζήτησε να συνεχιστούν οι σχετικές εργασίες.

Το ICPA, υπό την αιγίδα της Eurojust, άρχισε επίσημα τις δραστηριότητές του στη Χάγη στις 3 Ιουλίου 2023. Εγκαινιάστηκε από τον πρόεδρο της Eurojust, τον ευρωπαϊκό επίτροπο Δικαιοσύνης, τον γενικό εισαγγελέα της Ουκρανίας, τον εισαγγελέα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (ΔΠΔ), τον βοηθό γενικό εισαγγελέα των ΗΠΑ και τον υπουργό Δικαιοσύνης των Κάτω Χωρών. Η πραγματική έναρξη λειτουργίας του ICPA πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο.

Μέσω του ICPA, η Eurojust στηρίζει τις εν εξελίξει έρευνες σχετικά με το έγκλημα της επίθεσης. Αρκετοί Ουκρανοί εισαγγελείς πλήρους απασχόλησης και εισαγγελείς μερικής απασχόλησης από τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην κοινή ομάδα έρευνας για εικαζόμενα βασικά διεθνή εγκλήματα που διαπράχθηκαν στην Ουκρανία (ΚΟΕ) θα συμμετάσχουν στον ICPA. Η Εισαγγελία του ΔΠΔ, η οποία συμμετέχει στην ΚΟΕ¹, θα συμμετέχει επίσης ενεργά στον ICPA, προκειμένου να διασφαλιστεί η στενή ευθυγράμμιση των ερευνών. Οι αρχές των ΗΠΑ συνεργάζονται με τα μέλη της ΚΟΕ βάσει μνημονίου συνεννόησης, παρέχοντας πληροφορίες και αποδεικτικά στοιχεία μέσω ειδικού εισαγγελέα για το έγκλημα της επίθεσης, ο οποίος αποσπάται προσωρινά στην Eurojust. Ορισμένες χώρες, τόσο κράτη μέλη εκτός ΚΟΕ όσο και τρίτες χώρες, έχουν προσφερθεί να παράσχουν τεχνική εμπειρογνωμοσύνη (π.χ. στρατιωτική ανάλυση) ή χρηματοδότηση. Η Eurojust και τα μέλη της ΚΟΕ καθορίζουν επί του παρόντος τις ακριβείς ανάγκες και αναλύουν το πλαίσιο για την παροχή σχετικής στήριξης.

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2023, στη διάσκεψη «Στον δρόμο προς τη δικαιοσύνη για την Ουκρανία: Προώθηση της λογοδοσίας, επανένωση των παιδιών με τις οικογένειές τους και στήριξη της ανθεκτικότητας του οικείου συστήματος δικαιοσύνης», οι υπουργοί Δικαιοσύνης των κρατών μελών και των κρατών παρατηρητών του Συμβουλίου της Ευρώπης συγκεντρώθηκαν στη Ρίγα (Λετονία) για την αντιμετώπιση των συνεπειών του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Επιβεβαίωσαν την ισχυρή δέσμευσή τους για προώθηση της δικαιοσύνης και του σεβασμού του διεθνούς δικαίου και εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τη δημιουργία του μητρώου ζημιών από την επιθετικότητα της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας, το οποίο θεσπίστηκε στο πλαίσιο διευρυμένης μερικής συμφωνίας του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στη διάσκεψη συμμετείχαν επίσης ο ευρωπαϊός επίτροπος Δικαιοσύνης, ο πρόεδρος της Eurojust και ο διευθυντής του Οργανισμού θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ.

Στις 12 Σεπτεμβρίου 2023 η διάσκεψη των συμμετεχόντων στο μητρώο ζημιών πραγματοποίησε τη δεύτερη συνεδρίασή της στη Ρίγα, η οποία ήταν αφιερωμένη σε οικονομικά ζητήματα και στη διαδικασία διορισμού του διοικητικού συμβουλίου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καταβάλει σημαντική εθελοντική συνεισφορά στις δαπάνες που συνεπάγεται η έναρξη λειτουργίας του μητρώου, ο προϋπολογισμός του οποίου χρηματοδοτείται από ετήσιες συνεισφορές των συμμετεχόντων κρατών και εθελοντικές συνεισφορές.

¹ Στις 5 Οκτωβρίου 2023, η Ευρωπόλ άρχισε να συμμετέχει στην ΚΟΕ.

Η Προεδρία επιθυμεί να υπογραμμίσει το έργο της Eurojust σε σχέση με τη βάση δεδομένων με αποδεικτικά στοιχεία για βασικά διεθνή εγκλήματα (CICED) στη Eurojust.

Στις 23 Φεβρουαρίου 2023 η Eurojust άρχισε να χρησιμοποιεί τη νεοσυσταθείσα CICED. Αυτή η ειδικά προσαρμοσμένη βάση δικαστικών δεδομένων δημιουργήθηκε για τη διατήρηση, την ανάλυση και την αποθήκευση αποδεικτικών στοιχείων για βασικά διεθνή εγκλήματα (γενοκτονία, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, καθώς και εγκλήματα πολέμου και συναφή αδικήματα). Επιτρέπει στην Eurojust να στηρίζει τις εθνικές δικαστικές αρχές στον εντοπισμό αποδεικτικών στοιχείων που βρίσκονται σε άλλη χώρα τα οποία ενδέχεται να είναι σημαντικά για τη δική τους έρευνα.

Η CICED βρίσκεται σε καίριο σημείο, ενώ η τρίτη φάση της ανάπτυξής του βρίσκεται σε εξέλιξη. Δεδομένου ότι οι λειτουργικές δυνατότητες για την ασφαλή αποθήκευση και διαβίβαση πληροφοριών έχουν ήδη οριστικοποιηθεί, η Eurojust εργάζεται για την εφαρμογή της λειτουργικής δυνατότητας ανάλυσης που εγκρίθηκε από τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων το καλοκαίρι του 2023. Αυτή η λειτουργική δυνατότητα ανάλυσης θα επιτρέψει στην Eurojust να αναλύει περαιτέρω τις πληροφορίες που λαμβάνει, να δημιουργεί συνδέσεις μεταξύ τους και να παρέχει ανατροφοδότηση στα κράτη μέλη. Η Eurojust αναμένει να ολοκληρώσει την τεχνική υλοποίηση της συνιστώσας ανάλυσης έως τον Νοέμβριο του 2023. Είναι εξαιρετικά σημαντικό όλα τα κράτη μέλη, είτε είναι μέλη της ΚΟΕ είτε όχι, να συνεισφέρουν αποδεικτικά στοιχεία στη βάση δεδομένων.

Σημειώθηκε επίσης πρόοδος όσον αφορά τη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τις παραβιάσεις των περιοριστικών μέτρων της ΕΕ και τη δήμευση.

Ο πρώτος και ο δεύτερος τριμερής διάλογος σχετικά με την πρόταση οδηγίας για τη δήμευση και την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιήθηκαν στις 13 Ιουνίου και στις 3 Οκτωβρίου 2023.

Όσον αφορά την πρόταση οδηγίας σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων για την παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης, οι πρώτοι τριμερείς διάλογοι πραγματοποιήθηκαν στις 12 Ιουλίου και στις 26 Σεπτεμβρίου 2023.